

Sygnatura akt I Cupr 1586/14

WYROK ZAOCZNY W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

W., dnia 03-03-2015 r.

Sąd Rejonowy dla Wrocławia-Śródmieścia we Wrocławiu I Wydział Cywilny w następującym składzie:

Przewodniczący:SSR Jolanta Malik

Protokolant:Maja Zając

po rozpoznaniu w dniu 03-03-2015 r. we Wrocławiu

sprawy z powództwa(...)Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością Spółka komandytowa z siedzibą w P.

przeciwko E. B.

- o zapłatę

I. zasądza od pozwanej E. B.na rzecz strony powodowej (...)Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością Spółka komandytowa z siedzibą w P.kwotę 1122,55 zł (jeden tysiąc sto dwadzieścia dwa złote i pięćdziesiąt pięć groszy) wraz z ustawowymi odsetkami liczonymi od dnia 27 sierpnia 2014 roku do dnia zapłaty;

II. oddała powództwo w pozostałym zakresie;

III. zasądza od pozwanej na rzecz strony powodowej kwotę 54 zł tytułem zwrotu kosztów postępowania;

IV. wyrokowi w pkt. I i III nadaje rygor natychmiastowej wykonalności.

Sygnatura akt I Cupr 1586/14

UZASADNIENIE

Strona powodowa (...) Sp. z o.o. sk. wniosła o zasądzenie od pozwanej E. B.kwoty 2071,43 zł wraz z ustawowymi odsetkami liczonymi od dnia wniesienia pozwu do dnia zapłaty oraz kosztami procesu.

Uzasadniając żądanie pozwu strona powodowa podała, że wierzytelność dochodzona pozwem wynika z umowy pożyczki nr (...) i zawartej w dniu 21.12.2012r. Pożyczka dotyczyła kwoty 1398,60 zł pus oprocentowanie w wysokości 111,24 oraz koszt obsługi pożyczki w domu klienta 816,88 zł , co łącznie daje kwotę 2326,72 zł. Pozwana zobowiązana była do spłaty kwot określonych powyższą umową w 44 tygodniowych ratach , każda w wysokości 52,88 zł . Termin wymagalności umowy upłynął dnia 25.10.2013 . Z powodu opóźnień w spłatach powód naliczył pozwanej odsetki za opóźnienie w wys. 330,71 zł w wysokości odsetek maksymalnych, co było zgodne z umową stron. Do dnia wniesienia pozwu pozwana spłaciła 586 zł, w ty, 577,39 zł z tytułu pożyczki i 8,61 zł z tytułu odsetek za opóźnienie. Wartość przedmiotu sporu stanowi suma niespłaconej pożyczki 1749,33 zł i odsetek za opóźnienie w wysokości 322,10 zł. Powód pismem dnia 15.11.2013 wypowiedział umowę pożyczki i wezwał pozwaną do spłaty zobowiązania.

Sąd ustalił w sprawie następujący stan faktyczny :

W dniu 21 grudnia 2012 roku strona powodowa (...)Sp. z o.o. sk. zawarła z pozwaną E. B.umowę pożyczki gotówkowej nr (...). Na podstawie umowy strona powodowa jako pożyczkodawca udzieliła pozwanej oprocentowanej pożyczki w kwocie 1200 zł. Pozwana została zobowiązana do zwrotu pożyczki wraz z oprocentowaniem w wysokości 111,24 zł, kosztem ubezpieczenia 132 zł, opłatą przygotowawczą 66,60 zł, i opłatą za obsługę pożyczki w domu 816,88 zł. Łączne

zobowiązanie do spłaty wynosiło 2326,72 zł. Pożyczka została udzielona na 44 tygodnie z ratą miesięczną w wysokości 52,88 zł.

Opłata przygotowawcza i koszt ubezpieczenia pobierane są przez potrącenie ich z kwoty udzielonej pożyczki, stąd pozwanej przekazano 980 zł, pozostałą kwotę tj. łączne zobowiązanie do spłaty pożyczkobiorca ma obowiązek spłacać w ramach uzgodnionych rat.

Dowód :

- ***umowa pożyczki gotówkowej, k. 12-13***

Pismem dnia 15.11.2013 strona powodowa dokonała wypowiedzenia pozwanej umowy pożyczki i wezwała do zapłaty kwoty 1848,39 zł

Dowód :

- ***wypowiedzenie umowy wraz z kopertą nadawczą – k. 14-15***

Sąd zważył, co następuje:

Powództwo zasługiwało na uwzględnienie jedynie w części.

Jeżeli pozwany nie stawiał się na posiedzenie wyznaczone na rozprawę albo mimo stawienia się nie bierze udziału w rozprawie, sąd wyda wyrok zaoczny, o czym stanowi art. 339 § 1 k.p.c. Na mocy art. 339 § 2 k.p.c. wydając wyrok zaoczny przyjmuje się za prawdziwe twierdzenie powoda o okolicznościach faktycznych przytoczonych w pozwie lub w pismach procesowych doręczonych pozwanemu przed rozprawą, chyba że budzą one uzasadnione wątpliwości albo zostały przytoczone w celu obejścia prawa.

W toku niniejszego procesu pozwana zachowała postawę bierną. Nie złożyła odpowiedzi na pozew, nie stawiała się także na rozprawie. W przedmiotowej sprawie spełnione zostały zatem powyższe przesłanki do wydania wyroku zaocznego. Jednocześnie w ocenie Sądu nie wystąpiły przesłanki pozytywne zawarte w treści 339 § 2 k.p.c.

Należy wskazać, że niezależnie od wynikającego z przytoczonego wyżej domniemania prawdziwości twierdzeń powoda z rzeczywistym stanem rzeczy, Sąd ma każdorazowo obowiązek krytycznego ustosunkowania się do jego twierdzeń z punktu widzenia ich ewentualnej zgodności z rzeczywistym stanem rzeczy. W przypadku wątpliwości w tym przedmiocie, Sąd nie może wydać wyroku zaocznego, opierając się tylko na twierdzeniach powoda o okolicznościach faktycznych. Należy przeprowadzić postępowanie dowodowe w celu wyjaśnienia powstałych wątpliwości (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 20 października 1998 roku, I CKU 85/98; wyrok Sądu Najwyższego z dnia 23 września 1997 roku, I CKU 115/97).

Zawarte w pozwie twierdzenia budziły wątpliwości Sądu, wobec czego uznał on za konieczne przeprowadzenie postępowania dowodowego.

Nie ulega wątpliwości, że strony postępowania łączyła umowa pożyczki. Zgodnie z treścią art. 720 § 1 k.c. przez umowę pożyczki dający pożyczkę zobowiązuje się przenieść na własność biorącego określoną ilość pieniędzy albo rzeczy oznaczonych tylko co do gatunku, a biorący zobowiązuje się zwrócić tę samą ilość pieniędzy albo tę samą ilość rzeczy tego samego gatunku i tej samej jakości.

Strona powodowa jest przedsiębiorcą zajmującym się prowadzeniem działalności gospodarczej w zakresie udzielania pożyczek krótkoterminowych i przy zawieraniu umów posługuje się wzorcami umownymi. Dlatego też należało ustalić, czy postanowienia umowy zawartej z pozwaną były w całości dla ich stron wiążące. Sąd bowiem może, a nawet powinien dokonywać oceny postanowień zawartych umów, a także postanowień samych wzorców umów, co do ich zgodności z prawem. Ocena ta może zostać dokonana in concreto w toczącym się między przedsiębiorcą, a konsumentem sporze, którego przedmiotem są skutki prawne określonego postanowienia umowy. Umowy

konsumenckie podlegają ocenie w świetle klauzuli generalnej z art. 385¹ § 1 k.c. z wyłączeniem jedynie jednoznacznie sformułowanych postanowień określających główne świadczenia stron oraz tych postanowień, na których treść konsument miał rzeczywisty wpływ, co musi zostać wykazane przez proferenta (wyrok Sądu Apelacyjnego w Warszawie z dnia 15 czerwca 2007 roku, VI Ca 228/07).

Zgodnie z treścią art. 385¹ § 1 k.c. postanowienia umowy zawieranej z konsumentem nie uzgodnione indywidualnie nie wiążą go, jeżeli kształtują jego prawa i obowiązki w sposób sprzeczny z dobrymi obyczajami, rażąco naruszając jego interesy (niedozwolone postanowienia umowne). Nie dotyczy to postanowień określających główne świadczenia stron, w tym cenę lub wynagrodzenie, jeżeli zostały sformułowane w sposób jednoznaczny. Postanowienie umowy może zatem zostać uznane za niedozwolone po łącznym spełnieniu wskazanych wyżej przesłanek. Kodeks cywilny w art. 22¹ pod pojęciem konsumenta wskazuje osobę fizyczną dokonującą czynności prawnej niezwiązanej bezpośrednio z jej działalnością gospodarczą lub zawodową. Zawarta pomiędzy stronami umowa pożyczki nie była związana z działalnością zawodową ani gospodarczą pozwaną.

Obie wskazane w art. 385¹ § 1 k.c. formuły prawne służą ocenie tego, czy klauzule umowne przekraczają zakreślone przez ustawodawcę granice rzetelności kontraktowej w zakresie kształtowania praw i obowiązków stron konsumenckiego stosunku obligacyjnego twórcy wzorca w zakresie kształtowania praw i obowiązków konsumenta (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 13 lipca 2005 roku, I CK 832/04).

W rozumieniu art. 385¹ § 1 k.c. „rażące naruszenie interesów konsumenta” oznacza nieusprawiedliwioną dysproporcję praw i obowiązków na jego niekorzyść w określonym stosunku obligacyjnym, natomiast „działanie wbrew dobrym obyczajom” w zakresie kształtowania treści stosunku obligacyjnego wyraża się w tworzeniu przez partnera konsumenta takich klauzul umownych, które godzą w równowagę kontraktową tego stosunku.

Abuzywne postanowienie umowne kształtuje prawa i obowiązki konsumenta w sposób sprzeczny z dobrymi obyczajami, która to sprzeczność rażąco narusza jego interesy. Zgodnie z wyrokiem Sądu Apelacyjnego w Warszawie z dnia 23 sierpnia 2011 roku wydanego w sprawie o sygnaturze akt VI ACa 262/11 istotą dobrych obyczajów jest szeroko rozumiany szacunek dla drugiego człowieka. W stosunkach z konsumentami powinien wyrażać się on informowaniem o wynikających z umowy uprawnieniach, niewykorzystywaniem uprzywilejowanej pozycji profesjonalisty przy zawieraniu umowy i jej realizacji, rzetelnym traktowaniu konsumenta jako równorzędnego partnera umowy. Za sprzeczne z dobrymi obyczajami można więc uznać działania zmierzające do niedoinformowania, dezorientacji, wywołania błędnego przekonania u konsumenta, wykorzystania jego niewiedzy lub naiwności. Działania te potocznie określa się jako nieuczciwe, nierzetelne, odbiegające in minus od przyjętych standardów postępowania.

Po przeprowadzeniu postępowania dowodowego i analizy postanowień umowy pożyczki Sąd doszedł do przekonania, iż uzasadnione jest jedynie żądanie zapłaty kwoty 1122,55 zł. Zdaniem sądu od kwoty dochodzonej pozwem 2071,43 zł należało odjąć następujące kwoty: koszt ubezpieczenia 132 zł i opłata za obsługę pożyczki w domu 816,88 zł., łącznie 948,88 zł i w tym zakresie powództwo zostało oddalone, gdyż sąd uznał, iż postanowienia umowy zobowiązujące pozwaną do zapłaty ww kwot są abuzywne i nie są dla pozwanej wiążące. (art. 385¹ § 1 k.c.)

Koszt ubezpieczenia w wysokości 132 zł wg umowy jest to koszt składki przypadającej na pożyczkobiorcę z tytułu objęcia umową ubezpieczenia grupowego, okrywany przez pożyczkobiorcę przez potrącenie tej składki z kwoty udzielonej pożyczki w przypadku decyzji pożyczkobiorcy o zabezpieczeniu spłaty pozostałej kwoty do zapłaty ubezpieczeniem grupowym z tytułu przystąpienia do umowy generalnej w sprawie zawarcia grupowego ubezpieczenia na życie osób zaciągających pożyczki w strony powodowej zawartej pomiędzy S. (...) a stroną powodową, o której mowa w pkt. 45 pożyczki.

Postanowienie umowne wskazane jako abuzywne jak już wyżej podano nie może dotyczyć sformułowanych w sposób jednoznaczny głównych świadczeń stron. Dodatkowej formy zabezpieczenia spłaty pożyczki w postaci zawarcia umowy ubezpieczenia, zdaniem Sądu, nie można uznać jako świadczenie główne stron, zwłaszcza, iż pojęcie to winno być

interpretowane w wąski sposób i dotyczy ono elementów istotnych umowy. Za niedopuszczalne uznać należało obciążenie pozwanego przez stronę powodową kosztami ewentualnej umowy ubezpieczenia na życie. Z powodu nie przedłożenia do sprawy umowy ubezpieczenia grupowego nie wiadomo co dokładnie jest przedmiotem tej umowy, do której przystąpiła pozwana, jaka jest suma ubezpieczenia, kto jest uprawniony do otrzymania ewentualnego odszkodowania, nie wiadomo też jak została wyliczona składka 132 zł z tytułu przystąpienia do tej umowy – czy została ona ustalona przez zakład ubezpieczeń czy samodzielnie przez stronę powodową, nie wiadomo czy składka ta faktycznie została przelana na rzecz towarzystwa ubezpieczeniowego, czy też po potrąceniu jej z kwoty pożyczki pozostała do dyspozycji strony powodowej.

Działania polegające na obligatoryjnym obciążeniu w związku z zawieraną umową klienta kosztami składki ubezpieczeniowej (vide pkt 45 umowy) nie sposób uznać za zgodne z dobrymi obyczajami i nie naruszające interesów konsumenta. Wzorzec umowy stosowany przez stronę powodową zawiera postanowienia dot. obowiązkowego przystąpienia do ubezpieczenia grupowego (pkt. 45). Zmuszanie konsumenta do przystąpienia do takiego ubezpieczenia należy uznać za sprzeczne z dobrymi obyczajami.

Strona powodowa nie przedłożyła jakichkolwiek dowodów na okoliczność rzeczywistego uiszczenia na rzecz towarzystwa ubezpieczeń składki w imieniu pozwanego. Nie załączono do pozwu również żadnych dokumentów, z których treści wynikałoby, iż w dacie zawarcia umowy pożyczki stroną powodową łączą z jakimkolwiek towarzystwem ubezpieczeniowym umowa oraz że ochroną ubezpieczeniową objęto życie pozwanego. Zgodnie z treścią art. 6 k.c. ciężar udowodnienia faktu spoczywa na osobie, która z tego faktu wywodzi skutki prawne. Normie tej w warstwie procesowej odpowiadają art. 3 k.p.c., zgodnie z którym strony zobowiązane są przedstawiać dowody i art. 232 k.p.c., według którego strony są zobowiązane wskazywać dowody dla stwierdzenia faktów, z jakich wywodzą skutki prawne.

W tej sytuacji Sąd powziął podejrzenie, iż ww postanowienia umowne dot. obciążenia pozwanego składką na ubezpieczenie mają na celu obejście przepisów o odsetkach maksymalnych i miały stanowić dodatkowe (oprócz odsetek) obciążenie fiskalne pożyczkobiorcy pobierane przez pożyczkodawcę.

Podobnie Sąd ocenił postanowienia umowne obciążające pozwanego kosztem obsługi pożyczki w domu w wysokości 816,88 zł.

Zgodnie z umową opcja obsługi pożyczki w domu jest to umowna metoda obsługi pożyczki w domu pożyczkobiorcy, polegająca na spłacie rat pożyczki poprzez odbiór przez przedstawiciela pożyczkodawcy spłacanych przez pożyczkobiorcę rat pożyczki w miejscu zamieszkania pożyczkobiorcy. , opłata za obsługę pożyczki w domu jest to wynagrodzenie pobierane przez pożyczkobiorcę w przypadku wyboru przez pożyczkobiorcę obsługi pożyczki ww domu oraz jej wykonania. Już w tym miejscu zważyć należy, że strona powodowa nie udowodniła wykonania tej usługi tj, że faktycznie w domu pozwanej były pobierane jakiekolwiek od niej raty. Już tylko z tego tytułu żądanie zwrotu tej kwoty jest nieuzasadnione. Niezależnie jednak od powyższego Sąd ocenił postanowienie umowne zobowiązujące pozwaną do zapłaty tej kwoty jako abuzywne, gdyż narusza dobre obyczaje i interes konsumenta poprzez obciążanie go opłatą bliską kwocie postawionej pozwanej do wypłaty z tytułu pożyczki tj. 980 zł. To postanowienie umowne godzi w równowagę kontraktową tego stosunku. Wysokość tej opłaty jest bowiem niezależna od ilości wizyt w domu pożyczkobiorcy, a opłata ta jest pobierana nawet wtedy gdy wizyt tych nie ma, gdyż pożyczkobiorca nie spłaca rat pożyczki.

Wysokość zastrzeżonej z tego tytułu kwoty naprowadza na podejrzenie, iż ww postanowienia umowne dot. obciążenia pozwanej tak wysoką opłatą za obsługę pożyczki w domu niezależnie od ilości wizyt w domu ma na celu obejście przepisów o odsetkach maksymalnych i ma stanowić dodatkowy (oprócz odsetek) obciążenie fiskalne pożyczkobiorcy pobierane przez pożyczkodawcę.

O odsetkach od kwoty zasądzonej orzeczono zgodnie z żądaniem pozwu na podstawie art. 481 k.c., który stanowi, że jeżeli dłużnik opóźnia się ze spełnieniem świadczenia pieniężnego, wierzyciel może żądać odsetek za czas

opóźnienia, chociażby nie poniósł żadnej szkody i chociażby opóźnienie było następstwem okoliczności, za które dłużnik odpowiedzialności nie ponosi.

O kosztach procesu sąd orzekł zgodnie z zasadą stosunkowego rozdzielenia kosztów, wyrażoną w treści art. 100 k.p.c.

Wobec tego, że strona powodowa wygrała sprawę tylko w 54 %, Sąd zasądził od pozwanego na jej rzecz koszty procesu w odpowiednim stosunku do stopnia wygrania sprawy.

Koszty poniesione przez stronę powodową to opłata sądowa od pozwu w kwocie 100 zł, $100 \text{ zł} \times 54 \% = 54 \text{ zł}$.

W myśl art. 333 § 1 pkt 3 k.p.c. Sąd z urzędu nadaje wyrokowi zaocznemu uwzględniającemu powództwo rygor natychmiastowej wykonalności.

Mając powyższe okoliczności na uwadze, Sąd podjął rozstrzygnięcia zawarte w sentencji wyroku.